

Utlåtande Rotel II (Dnr KS 2025/892)**Inrättande av biotopskyddsområde Nockebyhov i
Bromma stadsdelsnämndsområde**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Biotopskyddsområde för Nockebyhov i Bromma stadsdelsnämndsområde inrättas i enlighet med det syfte, de föreskrifter, den avgränsning och bestämmelser om områdets skötsel som framgår av bilaga 1 till utlåtandet.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2025 om att föreslå att kommunfullmäktige inrättar biotopskyddsområde Nockebyhov i enlighet med stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande med bilagor. Stadsbyggnadsnämnden beslutade även om att godkänna samrådsredogörelsen.

Biotopskyddsområdet i Nockebyhov ligger inom Bromma stadsdelsnämndsområde. Området som skyddas är cirka 4,9 hektar och utgörs av biototypen mark med mycket gamla träd.

Biotopskyddsområdet syftar till att bevara och på sikt utveckla de naturvärden och den biologiska mångfald som är knuten till mark med mycket gamla träd. Bevarande och utveckling av naturvärdena ska ske i samklang med bevarande och utveckling av friluftslivets tillgänglighet till stranden.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsbyggnadsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret ställer sig positiva till förslaget och anser att det säkerställer naturområdets värden samt är i linje med framtida önskvärd stadsutveckling. Beslutet om biotopskyddsområde bidrar till att uppnå Stockholms stads miljömål "Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem".

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad arbetar målinriktat för att skydda mer natur inom staden. Under mandatperioden kommer det tas beslut om flertalet naturreservat och än fler nya biotopskyddsområden. Genom att skydda värdefulla naturområden i Stockholm, samtidigt som bostäder, infrastruktur och arbetsplatser kan utvecklas, skapas förutsättningar för en växande och hållbar stad.

Genom inrättande av biotopskyddsområde Nockebyhov kommer vi att bevara och på sikt utveckla de naturvärden och den biologiska mångfald som är knuten till mark med mycket gamla träd. Bevarande och utveckling av naturvärdena kommer att ske i samklang med utveckling av friluftslivets förutsättningar och tillgänglighet till badplatserna.

Nockebyhov har en viktig funktion inom stadens blågröna infrastruktur för arter knutna till ädellövskog och barrskog, men även för fladdermöss och groddjur. Motiveringen till det nya biotopskyddsområdet är att det finns ett flertal gamla ekar och tallar på platsen. Området ingår i en större spridningszon och har därmed betydelse både för arter knutna till ädellöv och barrskog.

Biotopskyddsområdet skyddar utöver naturvärdena på platsen och dess funktion i ett regionalt sammanhang även den kulturhistoriskt värdefulla miljön i Nockebyhov. Detta då platsen utgör en sammanhållen miljö, där naturen och dess samspel med bebyggelsen är ett värdebärande karaktärsdrag för hela området.

Bilagor

1. Förslag till beslut för biotopskyddsområde, dnr KS 2025/892-1.3
2. Samrådsredogörelse, dnr KS 2025/892-1.5

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 1 oktober 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2025 om att föreslå att kommunfullmäktige inrättar biotopskyddsområde Nockebyhov i enlighet med stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande med bilagor. Stadsbyggnadsnämnden beslutade även om att godkänna samrådsredogörelsen.

Biotopskyddsområdet i Nockebyhov ligger inom Bromma stadsdelsnämndsområde. Området som skyddas är cirka 4,9 hektar och utgörs av biototypen mark med mycket gamla träd.

Biotopskyddsområdet syftar till att bevara och på sikt utveckla de naturvärden och den biologiska mångfald som är knuten till mark med mycket gamla träd. Bevarande och utveckling av naturvärdena ska ske i samklang med bevarande och utveckling av friluftslivets tillgänglighet till stranden.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2025 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna samrådsredogörelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige inrättar biotopskyddsområde Nockebyhov i enlighet med stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande med bilagor.
3. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Särskilt uttalande av Mats Johnsson (SD), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I budgeten 2023 och 2024 gav kommunfullmäktige staden i uppdrag att inrätta fem nya biotopskyddsområden; Olovslunden, Vinterviken, Nockebyhov, Vårberg och Skönstavik.

I september 2024 beslutade stadsbyggnadsnämnden att uppdra åt stadsbyggnadskontoret att samråda om förslag till biotopskydd för Nockebyhov i Bromma. Samråd har hållits under hösten 2024. Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget. Efter samrådet har några mindre ändringar gjorts i förslaget utifrån inkomna synpunkter samt en dialog med Naturvårdsverket.

Biotopskyddsområde Nockebyhov ska utgöra ett biotopskyddsområde för biototypen *mark med mycket gamla träd*. Arealen är cirka 4,9 hektar. Syftet är att bevara och på sikt utveckla de naturvärden och den biologiska mångfald som är knutna till mark med mycket gamla träd.

Skydd av området bedöms ligga i linje med översiktsplanens mål om en växande, sammanhängande, klimatsmart och tålig stad samt med stadens bostadsmål och

åtaganden inom överenskommelser om infrastrukturutbyggnad. Vidare stödjer biotopskyddsbeslutet flera av både nationella och kommunala miljömål.

I biotopskyddsområdet föreslås delar av Rimiparken och Gubbskärrskogen, som sträcker sig längs mäljarstranden i Nockebyhov, ingå. De berörda fastigheterna Nockebyhov 1:1 och Nockebyhov 2:22 ägs av Stockholms stad.

Området har en viktig funktion inom stadens blågröna infrastruktur och ingår i en spridningszon i Stockholms ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO). Området ingår även i regionala värdenätverk för både ädellöv samt barr- och blandskog.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att nämnden godkänner samrådsredogörelsen och att nämnden föreslår att kommunfullmäktige inrättar biotopskyddsområde Nockebyhov i enlighet med bifogat förslag till beslut.

BAKGRUND

I Stockholm finns många områden med höga natur-, kultur- och rekreativa värden. Det är ovanligt både ur ett nationellt och internationellt perspektiv och bidrar till stadens attraktivitet. Att det finns många sådana områden beror på Stockholms unika läge mellan Mälaren och Östersjön och det variationsrika sprickdalslandskapet tillsammans med att människor sedan bronsåldern brukat marken samt frånvaro av rationellt skogsbruk. Det skapar gynnsamma förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv.

Genom att skydda värdefulla naturområden i Stockholm, och samtidigt bibehålla utvecklingspotentialen för bostäder, infrastruktur, m.m. i övriga delar av staden, kan staden planera långsiktigt för en växande och hållbar stad. Naturområden som skyddas bidrar till att stockholmarna får fortsatt tillgång till grönområden och bidrar också till den klimatanpassning som behövs för att möjliggöra en tätare och robust stad.

För att kunna bevara stadens biologiska mångfald och livskraftiga ekosystem krävs en fungerande blågrön infrastruktur som innehåller kärnområden av tillräcklig storlek och kvalitet samt spridningsvägar mellan kärnområden. En rik biologisk mångfald lägger grunden för robusta och motståndskraftiga ekosystem som krävs för att kunna tillhandahålla viktiga naturnyttor (ekosystemtjänster).

Skyddsformen biotopskyddsområde

Biotopskyddsområden är en skyddsform som kan användas för små mark- och vattenområden (biotoper) som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller som av andra anledningar är särskilt skyddsvärda. Syftet med att skydda sådana biotoper är att långsiktigt bevara och utveckla naturmiljöer som har särskilt stort värde för djur- och växtarter.

För att en kommun ska kunna besluta att ett område ska utgöra ett biotopskyddsområde måste området utgöras av någon av de 30-tal biotoptyper som är

listade i bilaga 2 och 3 till förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Ett biotopskyddsområde är normalt cirka 2-20 hektar stort. Kommunen eller myndigheten som har bildat ett biotopskyddsområde får vidta de åtgärder som behövs för att vårda området.

Skyddet innebär att man inom ett biotopskyddsområde inte får bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl kan kommunen ge dispens från förbudet. Åtgärder och verksamheter som inte skadar naturmiljön är inte förbjudna.

Enligt 8 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken gäller skyddet för ett biotopskyddsområde inte för de delar av området som är beläget i omedelbar anslutning till bebyggelse som fanns där när skyddet för området inträdde. Av detta följer att den bebyggelse som fanns vid skyddets införande ska kunna användas på det sätt och för de ändamål den var avsedd för när den uppfördes, utan hinder av den senare skyddade biotopen. Pågående verksamhet bör därför kunna fortgå på ett rimligt sätt, och åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till pågående verksamhet i anslutning till byggnaden eller för byggnadens funktion eller för att förhindra skada, bör kunna vidtas.

Enligt 8 a § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken får en verksamhet bedrivas eller en åtgärd vidtas inom ett mark- eller vattenområde som är ett biotopskyddsområde, om en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900) antogs eller fastställdes innan biotopskyddsområdet beslutades och verksamheten eller åtgärden behövs för att genomföra detaljplanen eller områdesbestämmelserna.

ÄRENDET

Beskrivning av området

I östra delen av området finns ett flertal gamla ekar och i västra delen växer gamla tallar i en morän- och hållmarksmiljö. I ekdatabasen från 2017 har området värdeklass 2. Nockebyhov har en viktig funktion inom stadens blågröna infrastruktur för arter knutna till ädellövskog och barrskog, men även för fladdermöss och groddjur. Området ingår i en spridningszon i stadens ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO). Området ingår även i två regionala värdenätverk och har därmed betydelse både för arter knutna till ädellöv och barrskog.

Genom biotopskyddsområdet löper en delvis asfalterad delvis grusad gångväg med belysning som en del av strandpromenaden längs Mälaren. Längs stranden finns två anlagda badplatser. Befintliga ledningar för både el och information är framförallt förlagda i gångvägarna. Vidare löper avlopps- och vattenledningar genom området.

Gällande stads- och detaljplaner

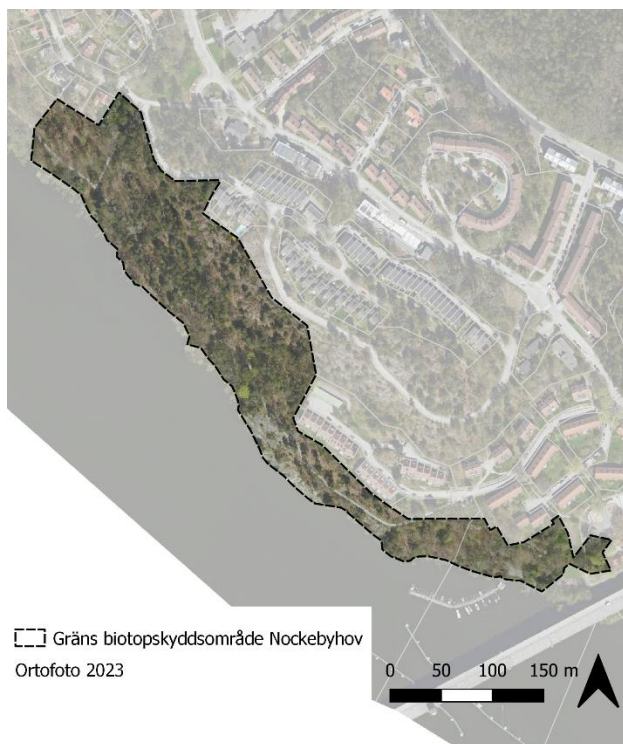
I gällande stadsplaner från 1939, 1945, 1959 är biotopskydds-området reglerat som Park eller allmän plats, planterad, då begreppet Natur inte användes före plan- och bygglagens tillkomst 1987.

Figur 1. I Nockebyhov finns flera gamla grova ekar (SBK)

Avgränsning

Föreslaget biotopskyddsområde är cirka 4,9 hektar stor och omfattar delar av Rimiparken och Gubbskärrskogen som sträcker sig längs mälärstranden i Nockebyhov. Fastigheterna Nockebyhov 1:1 och Nockebyhov 2:22 ägs av Stockholms stad. Området har betydelse som spridningssamband för arter knuten till barrskog såväl på kommunal som regional nivå. Ett område närmast Utflyktsvägen har potential för framtida bebyggelse och har uteslutits från förslag till biotopskyddsområde.

Figur 2. Förslagen avgränsning av biotopskyddsområde Nockebyhov (SBK)

Skötsel

Kommunen får enligt 7 kap. 11 § miljöbalken vidta de åtgärder som behövs för att vårda området. I detta biotopskyddsområde behövs skötsel främst i form av regelbunden röjning av uppkommande sly och gallring av träd som riskerar att beskugga de gamla ekarna och tallarna. Även säkerhetsbeskrningar kan förekomma om döda grenar utgör risk för människor eller egendom. Det är också viktigt att se till att det finns efterträdare till de gamla träden. Skötsel av området beskrivs vidare i bilaga 2 av beslutet.

Intresseprövning

Ett skydd av området bedöms ligga i linje med översiktsplanens mål om en växande, sammanhängande, klimatsmart och tålig stad samt med stadens bostadsmål och åtaganden inom överenskommelser om infrastrukturutbyggnad. Föreslaget biotopskyddsområde ligger även i linje med markanvändningen som anges i den lokala stadsutvecklingskartan för Bromma.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att inrättande av biotopskyddsområde i enlighet med förslaget ligger i linje med framtida önskvärd stadsutveckling och utvecklingen av rekreationskvaliteterna i området.

I Bromma finns andra områden som har potential för utveckling för till exempel nya bostäder, senior- eller gruppboende, skolor, förskolor, arbetsplatser och service. Att inrätta ett biotopskyddsområde i Nockebyhov bedöms vara förenligt med gällande stadsplaner.

Det berörda området har en viktig funktion inom stadens blågröna infrastruktur för arter knutna till ädellöv och barr- barrblandskog.

Föreslaget biotopskyddsområde utgör en potentiell livsmiljö för ett flertal skyddade arter och vid planläggning skulle även strandskyddet återinträda i stora delar av området. Stadsbyggandskontoret bedömer därför att områdes exploateringspotential är mycket begränsad och att området lämpar sig väl för områdesskydd.

Att skydda området bidrar till uppfyllandet av FN:s konvention om biologisk mångfald och de nationella miljökvalitetsmål som Sveriges riksdag har antagit, vilket innebär att det finns ett stort allmänt intresse av att bevara skyddsvärda mark- och vattenområden.

Måluppfyllelse

Föreslaget biotopskyddsområde stödjer det nationella miljökvalitetsmålet *God bebyggd miljö, Ett rikt växt- och djurliv och Levande skog*. Förslaget ligger även i linje med Stadens miljöprogram 2023-2030 och bedöms bidra till ett flertal målområden: *Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem, Ett klimatanpassat Stockholm och En rättvis och inkluderande omställning*.

Ekonomi

I samband med inrättandet krävs investeringar i form av utmätning

och utmärkning av gränserna och skyltning. Dessa kostnader hanteras av exploateringsnämnden och uppskattas till cirka 400 000 kronor. Driften åligger och bekostas av Bromma stadsdelsförvaltning. Tillsyn enligt miljöbalken av biotopskyddsområden åligger miljö- och hälsoskyddsnämnden, men bekostas av exploateringsnämnden.

Ärendets beredning

Kommunfullmäktige gav i budgeten för 2019 stadsbyggnads-nämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att utreda lämpliga biotopskyddsområden i staden. I april 2022 godkände stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utredningen om lämpliga biotopskyddsområden. I utredningen föreslogs att sex områden skulle prioriteras för biotopskydd, varav Lillsjön med groddjursdammar och omgivande miljö föreslogs avvakta kommande planering vid Bromma flygplats. Ett av de övriga fem var Nockebyhov.

I budgeten för 2023 och 2024 gav kommunfullmäktige staden i uppdrag att inrätta fem nya biotopskyddsområden 2024 i enlighet med tidigare utredning. Förslaget till biotopskyddsområde har tagits fram i samarbete med exploateringskontoret och miljöförvaltningen samt stämts av med Farsta stadsdelsförvaltning.

Samråd om förslag till biotopskyddsområde Nockebyhov har hållits med länsstyrelsen och med berörda sakägare samt med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, kulturnämnden och idrottsnämnden

under perioden 10 oktober till 25 november 2024. Trafiknämnden fick möjlighet att yttra sig under våren 2025. Samtliga remissinstanser tillstyrker beslutsförslaget. Några mindre synpunkter av främst redaktionell karaktär framfördes.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet och dialog med Naturvårdsverket har kontoret gjort vissa ändringar av formuleringar i beslutsstycket. Vidare har stycket *undantag från beslutet* tagits bort och stycket *gällande planer* har kompletterats med information om *befintliga anläggningar och befintligt områdesskydd*. Även några redaktionella ändringar har gjorts både i huvuddokumentet och bilaga 1 och 2.

Stadsbyggnadskontorets förslag

Stadsbyggnadskontoret föreslår att nämnden godkänner samrådsredogörelsen och att nämnden föreslår att kommunfullmäktige inrättar biotopskyddsområde Nockebyhov i enlighet med bifogat förslag till beslut.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av stadsbyggnadsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I budgeten för 2023 och 2024 gav kommunfullmäktige stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att, tillsammans med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, inrätta fem nya biotopskyddsområden i enlighet med tidigare utredning. Ett av de områden som föreslogs få biotopskydd var Nockebyhov i Bromma. Det första biotopskyddsområdet i Stockholms stad, Olovslunden i Bromma, inrättades i december 2024. Nockebyhov, Skönstavik och Vårberg föreslås nu att inrättas som biotopskyddsområden i kommunfullmäktige i september 2025.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att det finns ett biotopskyddsförslag som säkerställer naturområdets värden och anser att inrättandet av biotopskyddsområdet i enlighet med förslaget, ligger i linje med framtida önskvärd stadsutveckling. Beslutet om biotopskyddsområde bidrar till att uppnå Stockholms stads miljömål ”Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem”.

I beslutshandlingarna anges att ansvarsfördelning sker enligt överenskommelse. Stadsledningskontoret vill förtydliga hur denna ansvarsfördelning ser ut enligt Stockholms stads reglementen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör stadens uppgifter enligt miljöbalken med tillhörande lagstiftning som tillsynsmyndighet och prövningsmyndighet (KFS 2020:12).

Enligt reglemente för stadsdelsnämnderna (KFS 2024:18) har stadsdelsnämnden inom sitt område hand om skötsel och underhåll av naturområden, naturreservat och strandbad. Bromma stadsdelsnämnd ansvarar därmed för skötseln av biotopskyddsområdet i Nockebyhov.

Enligt reglemente för stadsbyggnadsnämnden (KFS 2024:17) handhar stadsbyggnadsnämnden stadens inrättande och upphävande av naturreservat, kulturresevat, naturminne och biotopskyddsområde samt djur- och växtskyddsområde enligt miljöbalken. Stadsbyggnadsnämnden har även till uppgift att besluta om tillstånd, dispenser och kompensation i fråga om de inom kommunen beslutade områdena eller platserna för natur- och kulturresevat, naturminne och biotopskyddsområde samt djur- och växtskyddsområde enligt miljöbalken.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige inrättar biotopskyddsområden för Nockebyhov med det syfte och avgränsning som framgår av bilaga 1.

Reservationer m.m.

Stadsbyggnadsnämnden

Särskilt uttalande av Mats Johnsson (SD)

Sverigedemokraterna tycker också att Nockebyhov är ett område som bör bevaras, till glädje för de stockholmare som rör sig i den delen av staden. Det är dock vår åsikt att staden måste se bredare på frågan om att bevara skyddsvärd natur. Stockholm är fullt av gröna kilar i bebyggelsen som är lika skyddsvärda som denna. När Stockholms förorter byggdes ut under 30-50-talen ingick det i planeringen att bevara de bästa gröna delarna som rekreationsytor för de boende. Sådana ytor förtjänar skydd i lika hög utsträckning som de nu föreslagna, och beslutade biotopskyddsområden. I nuläget inrättas skyddade områden, liksom detta, som ett alibi för att ta bort grönska intill existerande bostadsområden. Vi är positiva till att biotopskydds-områden inrättas men inte till att annan grönska offras för att få in fler bostäder i redan tätbebyggda områden.